

působí dojmem ucelenosti a jest na ni patrna dlouhá pečlivá příprava. Také vylíčení dějin pramenů při každé periodě zvláště, ucelenosti jest na prospěch. V některých otázkách autor dovolává se analogie v jiných říších (francké, v Uhrách, v Polsku), čímž rovněž kniha získává.

A ještě jednou předností se kniha vyznamenává: jest vzorně vypravěna, tištěna na krásném papíře a, ač vydána nakladatelem, obchodníkem, stojí v obchodě váz. 28 Kč.

Rr.

Albín Bráf: Život a dílo III. Výbor statí z hospodářské a sociální politiky. Vydali prof. Dr. J. Gruber a dr. C. Horáček. — Vesmír. — 1923. — Str. 206 — 30 Kč.

Dílo zvěčnělého prvního našeho národohospodáře světové úrovně A. Bráfa dospívá ve výboru, pořádaném jeho nástupci na pražské universitě svazku třetího. Dle zpráv časopiseckých vyjde ještě svazek čtvrtý (»Rozličné statí«) a pátý; tento poslední s životopisem autora z péra dra J. Grubra. Tak bychom měli s předválečným vydaním jeho »Národohospodářské theorie, politiky a finanční vědy« (bohužel nyní už rozebranými) celkový profil našeho národohospodářského klasika aspoň v hrubých rysech vyznačený. Jest ovšem litovati, že přítomný soubor jeho prací nebude úplným, neboť ten obsáhl by nejméně deset svazků proti nynějším pěti. Ale i tak musíme býti vděční »Vesmíru«, že podjal se tohoto záslužného úkolu. — Přítomný svazek obsahuje statí z národohospodářské politiky a to zemědělské, průmyslové, obchodní a sociální. Všeobecně dlužno je charakterisovati nejen jako klasické články významu historického, jež v dobách, kdy byly napsány, splnily už svůj úkol, nýbrž většinou jako články docela aktuální, které mohou býti vzaty za podklad při řešení leckterého úkolu národohospodářské politiky. Tak má se věc na př. se statí »Základní zákon zemědělství a družstevní svépomoc«, v níž jedná se o zákonu o ubývajícím výnosu z půdy jako zákonu formálním, jehož platnost industrialisací a komercialisací zemědělství dá se posunovati stále se vzrůstajícími pokroky techniky. »Zemědělství české za posledních padesát roků« je historickou retrospektivou, v níž Bráf byl vždy mistrem, »Dva staré návrhy na odklizení dluhů pozemkových« jednájí o řešení tématu, jak podali je r. 1847 a 1848 Tebeldi a Vidal s kritikou autorovou. Historického rázu je rovněž »Příspěvek k dějinám zemědělského vyučování v Čechách«, kde opravuje a doplňuje svoje názory o této otázce projevené v »Oesterr. Staatswörterbuch«. V průmyslové politice rázu historicko-retrospektivního je stať »Národohospodářský vývoj český a Jednota ku povzbuzení průmyslu v Čechách«, rázu hodně aktuálního »O zlatém dnu maloživnosti« a »Panství obchodu«. »Ochranné clo« a smlouvy obchodní v Rakousku« v politice obchodní je historickým zkoumáním vývoje rakouského celního systému, jak jeví se postupně od konce 18. stol. v uzavřených obchodních smlouvách s cizími státy. V sociální politice je nejdůležitějším přetisk »Almužna a mzda« ze »Sbírký přednášek a rozprav« (redakce Goll-Hostinský), z r. 1883. Předmětem je instituce chudinství, její historický vývoj od dob antických do moderních, kde ji spojuje s institucí pensijního pojišťování, jemuž jsou věnovány další dva články. Zajímavým je článek v »Lumíru« »Obec dělnická«, který nás do jisté míry zaráží, čteme-li pod ním datum 1876. Líčí tu »Cité ouvrière« v Mylhúzách vystavěnou francouzskou průmyslovou společností, která tehdy měla v plném svém rozkvětu slaviti čtvrtstoletí svého trvání. U nás, ač píšeme už 1924, marně bychom hledali rozřešení otázku dělnického bydlení tak uspokojivě pro obě strany.

V. V.

Albín Bráf: Život a dílo. Díl IV. Rozličné statí. Str. 225. Cena Kč 34.— (neudána).

Díl IV. rozdělen jest na 5 částí, v něž pojaty jsou statí z politiky úvěrní, z finanční vědy, ze statistiky, o vzdělávacích problémech a o českém obrození národohospodářském. Upozornil bych zvláště na články:

H. Schulze-Delitsch a záložny české (1893), — Počátkové nauky o dani progressivní (1884), v němž probrán jest vývoj teorií o této dani, počínaje Montesquieu-em a konče Adolfem Wagnerem. — Vysoké učení obchodní, líčící snahy o založení tohoto odboru studijního při české technice, — a konečně na velice zajímavý článek, jehož význam ani dnes nepoklesl, totiž »České a německé Svůj k svému« (1909), kde Bráf vykládá správný pojem tohoto hesla, na něž právě tak dnes jako tehdy jest zvykem hleděti pouze se stanoviska konsumentů, kdežto jest dlužno uvážiti onu mnohotvárnost různých hospodářských a národnostních poměrů česko-německých s jejich rozličnými příčinami a důsledky, podstatně se mnohdy vzájemně odchylujícími. Článek ten mohl by tak dobře býti otištěn v dnešním časopisu, jako byl uveřejněn r. 1909 v »Osvětě«, aniž by bylo třeba provésti podstatné změny vzhledem na státní převrat.

Vůbec možno říci, že by tyto úvahy a řeči byly historické a časové, přes to mnohé z nich zachovaly si svůj význam dodnes, řešíce otázky i pro přítomnou dobu aktuální. Všechny pak stati dotýkající se praktických stránek uvedených oborů vědních, jsou vhodným doplňkem studia teoretického. V obou dílech pak pod čarou i v textu uvedena jest četná vědecká literatura domácí i cizí. —Hk—

Dr. Lev Sychrava: Čsl. revoluční hnutí ve Francii. Třetí přednáška cyklu Československá revoluce. Nákl. Památníku odboje, v Praze. Str. 61. Kč 4.50. Přednáška obsahuje stručné a přehledné vyličení vývoje revolučního hnutí na západě. Zejména pěkně je vystižen význam a postavení jeho v celé zahraniční revoluci a souvislost s jejími ostatními složkami. Na západě, v Paříži, byl střed celé revoluce. Bylo to jen důsledkem vývoje událostí. Na západě bylo vojenské i diplomatické ústředí dohody, tam byla také válka vojensky rozhodnuta. Masaryk upozorňoval od počátku, že není možno spoléhati se jedině na Rusko, a události mu daly za pravdu; byla to Francie, která první uznává oficielně české vojsko za spojeneckou armádu, což se strany ruské se ani po revoluci nestalo. K tomu bylo však zapotřebí dlouhé, vytrvalé práce, práce, která jen pomalu přinášela výsledky; práce tím obtížnější, že nebylo mnoho vlastních prostředků, a cizích nesmělo býti použito z důvodů morálních. Práci začaly kolonie zahraniční, které postavily i dobrovolnickou setninu. Pak ujímá se práce Masaryk se svými přáteli, založena Čsl. národní rada v Paříži, která se stává ústředím revoluce. Pracovalo se propagandou, nejprve skrovnou od osoby k osobě, navazovaly se styky, pak teprve došlo k vlastnímu diplomatickému zápasu. Konečně na počátku r. 1917 ohlašují spojenci osvobození Čechoslováků mezi svými cíli. Ale tím není ještě vyhráno. Teprve vystoupení legií na Rusi a potom založení a uznání legií ve Francii vede k uznání Národní rady za samostatnou vládu. Přednáška nepřinesla nových podrobností, ale podala pěkný a ucelený obraz jednoho z nejdůležitějších oddílů boje o samostatnost. J. B.

Obecní volby. Napsal Dr. Ant. Břeský. — Praha 1923. — R. Vilímek. — 16°. — Str. 270. — Kč 25.—

Výklad řádu volebního do obcí s dodatkem. Sestavili Dr. Josef Uhlíř a Dr. Prav. Bělský. — J. Burian v Písku (1921—1923?). — 16°. — Str. 15. — Kč 7.20. — Volební kampaň vyvolala množství publikací objasňujících ustanovení zákonná. Z těch kniha první Dra Běského snaží se souvislým výkladem podati běh volby do obcí. Častým citováním zákona stává se výklad nepřehledným a spleťtým, ač nelze mu upříti snahu po soustavnosti postupu. — Věc si ulehčilo nakladatelství Burianovo v Písku. Staré výtisky volebního řádu podle zákona ze dne 31. ledna 1919, č. 75 opatřilo novou obálkou a přidavši jako dodatek novely zákona toho (v »úpravě« Dra Prav. Běského), vydalo knihu tak upravenou na trh knihkupecký. Každý právník ví, jak nepraktickým stane se vydání toto, nehledě k tomu, že obchodnický postupem takovým může těžce se ohroziti důvěra ve sbírku takto si počínající. dnk.